

Egenkontroll, tillsyn och råd för hygieniska verksamheter

Vad är egenkontroll?

Du som driver en hygienisk verksamhet har ett ansvar att kontrollera din verksamhet. Detta för att minska riskerna för att sprida smitta och allergi till dina kunder, minska verksamhetens miljöpåverkan och öka säkerheten för både kunder och personal.

I begreppet hygienisk verksamhet ingår bland annat massage, hårvård, manikyr, tandvård, piercing, tatuering, permanent make-up och akupunktur.

I en hygienisk verksamhet kan egenkontroll innebära:

- Kontroll av utrustning.
- Rengöring av redskap.
- Städning av lokalen.
- Resultat från sporprover.
- Kemikalieförteckning.
- Dokumentation som visar underhållet av desinfektion.
- Farligt avfall bör sorteras och lämnas in på renhållning. Farliga kemikalier bör inte spolras i vasken eller toaletten dvs. i avloppet.
- Rutiner för kontroll av din ventilation ska finnas. Kontakta din fastighetsägare för att fördela ansvaret.

Vad är tillsyn?

Tillsynen innebär att vi granskar verksamheten och dokument, så som egenkontroll och rapporter. När det gäller frisörer och liknande verksamheter så ligger tyngdpunkten ofta på frågor rörande hälsoskydd. Det kan handla om rengöring av utrustning, hygienrutiner, ventilation och städning.

All tillsyn genomförs tillsammans med verksamhetsutövaren.

Tillsyn bekostas av avgifter. Det är riksdagen som har slagit fast att tillsyn och prövning enligt miljöbalken samt kontroll enligt livsmedelslagstiftningen ska bekostas av avgifter. Därför måste kommunen ha en egen taxa som kommunfullmäktige har beslutat om.

Tillsyn sker regelbundet med 1 till 3 års intervall beroende på verksamhet. I Haparanda är avgiften för närvarande 890 kronor per timme.

Haparanda
stad

Socialstyrelsens bestämmelser gäller

Lokalen och din verksamhet måste uppfylla de hygienkrav som ställs på en yrkesmässig hygienisk verksamhet enligt Socialstyrelsens allmänna råd 2006:4. Här finns bland annat rekommendationer kring lokalens utformning, utrustning och redskap samt hantering och behandling i lokalen.

Läs mer på Socialstyrelsens hemsida, <https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/halsoskydd/yrkesmassig-hygienisk-verksamhet/> eller beställas från Socialstyrelsens kundtjänst på tel. 075-247 30 00 eller via epost: halsoskydd@socialstyrelsen.se.

Kontakta oss

Kontakta gärna oss för rådgivning och information eller om du är tveksam om vad som gäller för din verksamhet.

Nicolae Hilmkvist, miljöinspektör
Telefon: 0922-260 57
E-post: nicolae.hilmkvist@haparanda.se

Hygienrutiner

Praktiska tips

Alla typer av verksamhet:

- Använd rena arbetskläder. Arbetskläder måste tvättas ofta. De bör vara av ljus material.
- Använd och förvara arbetskläder och skyddsförkläden enbart på arbetsplatsen.
- Använd inte ringar, klockor eller armband eller piercade smycken i näsa, mun eller läppar. • Se till att naglarna är kortklippta.
- Tvätta händerna vid synlig smuts, efter toalettbesök, mellan varje arbetsmoment och i övrigt vid behov.
- Använd flytande tvål och pappershanddukar vid handtvätt.
- Desinfektera händerna före varje moment av rent arbete och efter varje moment av smutsigt arbete.
- Den som själv är infekterad bör inte behandla kunder utan att först konsultera läkare.

Verksamhet med risk för blodsmitta:

- Ta innan behandlingen reda på om kunden har några sjukdomar, överkänslighet eller annat som gör att behandlingen inte bör utföras. Kontakta läkare vid osäkra fall.
- Lämna information, helst skriftlig, till kunden om hälsorisker och lämplig eftervård.
- Använd skyddshandskar av engångstyp.
- Tvätta och desinfektera händerna före handskar tas på och efter det att de tagits av.

Inredning och städbarhet

Praktiska tips

- Välj material som är släta och lätta att göra rena till golv, väggar och övrig inredning. Undvik textila mattor.
- Välj textilier som är lätta att göra rena och tvätta dem regelbundet.

Rengöring, desinfektion och sterilisering

Praktiska tips

Fotvård:

- Använd skärande verktyg, som t.ex. skalpellblad, av engångstyp. Rengör och desinfektera skaften mellan behandlingarna.
- Sterilisera övriga verktyg, som filar, tänger och liknande, efter varje behandling.
- Rengör borrar med ultraljud eller genom borstning och desinfektera därefter. Innan mekanisk rengöring är det lämpligt att lösa upp hudrester och liknande i svamp-/bakteriedödande lösning.
- Använd helst insatsskydd av engångstyp i fotkaren. I annat fall måste karen rengöras och desinfekteras mellan varje kund.
- Använd slipmaskiner som är utrustade med skyddsanordning, t.ex. dammsug eller vattendusch, för att minska halten av damm och sliprester i luften.
- Skicka i första hand instrument m.m. som skall steriliseras till en steril central. I andra hand kan sterilisering ske i egen autoklav. Autoklaven måste kontrolleras regelbundet bl.a. genom att sporprov skickas för analys. Övriga verksamheter med risk för blodsmitta:
- Desinfektera den hud eller slemhinna som skall penetreras.
- Använd sterila instrument, nålar, skalpeller etc. som helst är av engångstyp.
- Använd sterila smycken vid piercing/håltagning. Förvara dessa i steril förpackning tills de skall sättas in.
- Använd sterila färglösningar vid tatuering om det är möjligt. Bered färglösningen i sterila koppar med hjälp av sterila instrument. Kassera alltid överbliven, använd färglösning.
- Skicka i första hand instrument m.m. som skall steriliseras till en steril central. I andra hand kan sterilisering ske i egen autoklav. Autoklaven måste kontrolleras regelbundet bland annat genom att sporprov skickas för analys.

Övriga verksamheter med risk för blodsmitta:

- Desinfektera den hud eller slemhinna som skall penetreras.
- Använd sterila instrument, nålar, skalpeller etc. som helst är av engångstyp.
- Använd sterila smycken vid piercing/håltagning. Förvara dessa i steril förpackning tills de skall sättas in.
- Använd sterila färglösningar vid tatuering om det är möjligt. Bered färglösningen i sterila koppar med hjälp av sterila instrument. Kassera alltid överbliven, använd färglösning.
- Skicka i första hand instrument med mera som skall steriliseras till en steril central. I andra hand kan sterilisering ske i egen autoklav. Autoklaven måste kontrolleras regelbundet bland annat genom att sporprov skickas för analys.

Solarium:

- Se till att skyddsglasögonen rengörs och desinfekteras mellan varje kund och att utrustning för detta finns i solarieutrymmet.

Hårvård:

- Rengör saxar, kammar, borstar, spolar etc. mellan varje kund. Vid misstanke om blödning, förekomst av huvudlöss eller infekterade sår måste redskapen desinfekteras noggrant.

Hudvård:

- Undvik förorening av smink, salvor med mera som används vid behandlingen. Använd engångsspatlar och kasta överbliven del.
- Rengör och desinfektera penslar, svampar och liknande mellan behandlingarna. Om blod kommit på redskapet måste det kasseras eller steriliseras. Använd gärna engångsmaterial.

Plats för rengöring, desinfektion och sterilisering

Praktiska tips

Alla verksamheter:

- Anordna en speciell plats för rengöring och desinfektion av utrustning.

Verksamhet med risk för blodsmitta:

- Anordna ett avskilt utrymme för rengöring, desinfektion och sterilisering av instrument med mera.
- Utforma utrymmen och inredning så att sterilt och icke sterilt material kan hållas åtskilt.

Fotvård:

- Förse lokalen med särskild utslagsvask för fotkarsvatten samt möjlighet till påfyllning av rent vatten.

Skötsel och underhåll med mera

Praktiska tips

Alla verksamheter:

- Rengör och desinfektera underlag som kommer i kontakt med hud, till exempel behandlingsbreds, efter varje kund.
- Använd rena handdukar och liknande för varje kund.
- Tvätta textilierna i minst 60 °C.
- Använd engångsmaterial när det gäller handdukar, skyddsdukar och liknande som läggs direkt på kundens hud.

Fotvård:

- Använd separat utslagsvask för fotbadsvattnet.
- Rengör behandlingsplatsen mellan varje kund. Desinfektion görs vid behov.

Solarium:

- Sätt upp anslag bredvid varje solariebädd med information om hur kunden skall rengöra/desinfektera bädden om det är på dennes ansvar.
- Se till att solariebädden rengörs och desinfekteras mellan varje kund. Utrustning för detta måste finnas i solarieutrymmet.

Luftkvalitet

Praktiska tips

- Ordna ett uteluffflöde på minst 7 l/s för varje person som samtidigt beräknas vistas i lokalen. Förstärkning av allmänventilationen eller en komplettering med punktutslug kan ibland behövas, till exempel vid verksamheter där kemiska ämnen hanteras eller där värme och fukt alstras.
- Förse lokalen med öppningsbart fönster för vädring och dagsljusinsläpp.

Storlek och rumshöjd

Praktiska tips

- Välj lokaler med en rumshöjd på minst 2,4 m i behandlings lokalen och 2,1 m i förrådsutrymmen. I behandlingslokaler där ett större antal personer vistas kan det vara lämpligt med en rumshöjd på 2,7 m. Rumshöjd räknas normalt till undertak och till underkant av balkar, ventilationskanaler och liknande.
- Se till att det inte blir för trångt. Golvytan för varje arbetsplats skall helst inte understiga 5 m². I behandlingsrum med enstaka arbetsplatser behövs oftast en större yta per arbetsplats.
- Det är också viktigt att utrymmet mellan behandlingsplatserna är så stort att det går lätt att städa.